

ФУНДАЦІЯ Л.І.І.Д.

РІЧНИЙ ЗВІТ 2025

Л.І.І.Д.

ЗМІСТ

- 👉 Вступне слово співзасновниць
- 👉 Ключові цифри і факти 2025
- 👉 Результати та досягнення 2025
- 👉 Ідентифікація ветеранів/-ок у системі правосуддя
- 👉 Ветеранське лонгітюдне дослідження, UK–Ukraine
- 👉 Простори для відновлення та реінтеграції
- 👉 Судово-реабілітаційна процедура
- 👉 Інституційний розвиток Фондації

Дякуємо партнерам

ВЕТЕРАНКА

**Юридична
СОТНЯ**

МІНВЕТЕРАНІВ

**МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ**

**GLOBAL
INITIATIVE**

**RESILIENCE
FUND**

ПРО ФУНДАЦІЮ

Хто ми?

Українська громадська організація, що розвиває людиноцентричні підходи у сфері правосуддя, зокрема впроваджує моделі травмоутливого та терапевтичного правосуддя.

Наша місія

Створити правосуддя, яке зцілює, і побудувати систему, де повага до людської гідності стає основою державних інституцій

Як працюємо?

Фундація працює на перетині права, психології, соціальної адаптації та реінтеграції, сприяючи створенню в Україні систем, які не лише карають, а й допомагають людині відновитись.

ВСТУПНЕ СЛОВО СПІВЗАСНОВНИЦЬ ФУНДАЦІЇ Л.І.І.Д

**Леся
Кляровська**

Сьогодні в Україні дедалі більше людей повертаються з війни. Вони несуть із собою різний досвід — складний, глибокий, часто невидимий для інших. І наше спільне завдання як суспільства — навчитися підтримувати ветеранів і ветеранок у всіх сферах життя, зокрема й у правовій.

Фундація Л.І.І.Д. існує для того, щоб допомагати цій підтримці ставати системною. Ми об'єднуємо досвід, дослідження і людей, показуємо можливі рішення та пропонуємо інструменти, які допомагають правосуддю бути уважним до людини і її шляху від війни до мирного життя.

**Ксенія
Ткачук**

2025 рік став для Фундації Л.І.І.Д. першим повноцінним публічним роком роботи. Саме цього року ми вийшли на новий, більш системний рівень діяльності: сформували команду, вибудували організаційну структуру та запустили ключові процеси.

Ми заклали основу для довгострокової роботи у сфері травмочутливого та терапевтичного правосуддя і почали формувати інструменти, які можуть бути масштабовані в майбутньому.

Цей звіт — про перші результати, зроблені висновки та кроки, які визначатимуть подальший розвиток Фундації.

КЛЮЧОВІ ЦИФРИ ТА ФАКТИ

Створили професійний діалог у системі правосуддя

18

ключових стейкхолдерів — судова система, органи правопорядку, міністерства та парламентські комітети. Мета — покращення підходів до розгляду справ за участі ветеранів та осіб із досвідом війни.

Почули голос ветеранів і ветеранок

850+

ветеранів і ветеранок долучилися до Ветеранського лонгїтюдного дослідження

Об'єднали експертну спільноту

43

учасники й учасниці круглих столів

Об'єднали експертну спільноту

**1,65
млн**

користувачів через інформаційні матеріали

18

учасників стратегічної сесії (ветерани, психологи, представники громадського сектору, органів влади та міжнародних партнерів)

9258

користувачів через соціальні мережі Фондації

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ/-ОК У СИСТЕМІ ПРАВОСУДДЯ

Спосіб вчасно побачити ветеранів/-ок, врахувати їхній досвід і за необхідності спрямувати до програм комплексної підтримки та реабілітації.

Реалізуємо за підтримки
Міжнародного фонду «Відродження».

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ У СИСТЕМІ ПРАВОСУДДЯ

Проблема

Під час війни дедалі більше ветеранів і ветеранок опиняються у кримінальних провадженнях. І не лише як підозрювані — вони можуть бути потерпілими, свідками, експертами.

Рішення

Ідентифікація ветеранів/-ок — це встановлення факту бойового досвіду на ранньому етапі провадження. У поєднанні з фаховою оцінкою психоемоційного стану вона може впливати на застосування правових механізмів і процесуальні рішення.

Ідентифікація не може погіршувати становище особи, її мета — забезпечити справедливий і травмочутливий підхід.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ. ДОСЛІДЖЕННЯ ТА АНАЛІТИКА

Роботу над напрямом ідентифікації ветеранів Фондація Л.І.І.Д. почала з простого, але критичного запитання: **чи бачить система правосуддя ветеранів/-ок і їхній бойовий досвід.**

Щоб знайти відповідь, **команда провела комплексну аналітичну роботу**, яка показала системну проблему — немає чіткого механізму фіксації ветеранського статусу.

У результаті досвід служби часто залишається поза увагою, а доступ до підтримки та реабілітаційних програм залежить не від правил, а від випадку.

2

аналітичні звіти
підготовлено

25+

нормативно-правових
актів проаналізовано

5

глибинних інтерв'ю з
представниками судів,
прокуратури, поліції та
адвокатури

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ВЕТЕРАНІВ. ДІАЛОГ І ПАРТНЕРСТВА

Фундація Л.І.І.Д. також ініціювала **діалог, щоб сформуванати спільне розуміння викликів**, з якими система правосуддя стикається у роботі з ветеранами, адже після війни Україна матиме одну з найбільших ветеранських спільнот у Європі.

Серія круглих столів **об'єднала представників державного та громадського секторів**, які працюють із ветеранами та системою правосуддя.

Результатом цих зустрічей стали спільні домовленості, резолюції з конкретними пропозиціями та **створення постійного майданчика для міжвідомчої співпраці**.

3

круглі столи (2 офлайн у Києві, 1 онлайн)

43

учасники та учасниці

Участь взяли представники:

судів, прокуратури,
правоохоронних органів

Міністерства у справах
ветеранів, ОГП, МВС

Верховної Ради України

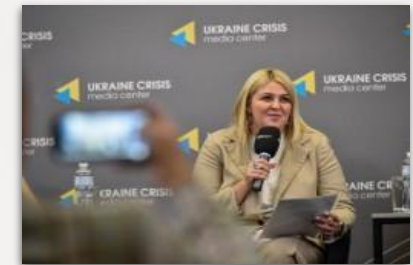
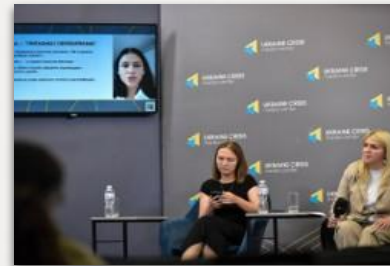
ветеранських та
правозахисних громадських
організацій

Юлія Кіріллова

заступниця Міністра у справах ветеранів України

«Для нас надзвичайно важливо, щоб ідентифікація ветеранів у системі правосуддя відбувалася на найбільш ранніх етапах. Це дозволяє врахувати всі обставини, які передували правопорушенню, і своєчасно допомогти людині».

Відсутність ідентифікації на початку найболючіша, бо не дає змоги дізнатися про потреби ветеранів/-ок вчасно, і надати допомогу вчасно.

Фундація Л.І.І.Д.

Ідентифікація ветерана має бути зрозуміла ветеранові — навіщо він себе ідентифікує і яку користь отримає

ГО "FREEZONE"

Згода людини важлива, не кожен ветеран хоче повідомляти про свій статус

ГО ПЦ "Принцип"

Травмочутливе правосуддя важливе для превенції повторного втягнення ветеранів у злочинну діяльність

Рух VETERANKA

Несинхронізованість інформації — головний виклик для системи комплексної підтримки

ГО «Вільний вибір»

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ 2025

ВЕТЕРАНСЬКЕ ЛОНГІТЮДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ, UK-UKRAINE

Дослідження, яке допомагає вчасно помічати виклики ветеранів і будувати ефективну підтримку та реінтеграцію.

ВЕТЕРАНСЬКЕ ЛОНГІТЮДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

У 2025 році **Фундація Л.І.І.Д.** стала однією з **партнерських організацій**, які реалізують **Ветеранське лонгітюдне дослідження**, ініційоване Інститутом ветеранів та сімей Англія Раскін Університету, у співпраці з Харківським національним університетом внутрішніх справ, громадськими організаціями «Фонд розвитку науки та освіти “Інтелект”», «Жіночий ветеранський рух» та іншими партнерами.

Мета

Зрозуміти виклики і ризиків, з якими ветерани/-ки стикаються після повернення до цивільного життя, зокрема ризиків втягнення у правопорушення, радикалізації, проблем із психічним здоров'ям та залежною поведінкою.

ВЕТЕРАНСЬКЕ ЛОНГІТЮДНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

У межах першого етапу команда Фондації Л.І.І.Д. сформувала панель учасників і **провела перше опитування**.

Участь взяли понад **850** ветеранів і ветеранок з майже рівним гендерним розподілом

Це дослідження — довгострокове. Ми плануємо продовжувати його у наступні роки, щоб бачити, як змінюються виклики з часом, і разом із партнерами знаходити ефективні, доказові способи підтримки ветеранів/-ок та їхніх родин.

Ксенія Ткачук

співзасновниця Фондації Л.І.І.Д.

«Підтверджені й перевірені дані — це основа правильних рішень у майбутньому. Такі дослідження допомагають не здогадуватися, а точно розуміти, що відбувається з ветеранами та ветеранками після повернення до цивільного життя і яку підтримку маємо їм забезпечити»

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ 2025

ВІД ТРАВМИ ДО СТІЙКОСТІ: РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ГРОМАД ДЛЯ ПЕРЕТВОРЕННЯ ПІСЛЯВОЄННИХ РИЗИКІВ НА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ЗЦІЛЕННЯ, ЗАХИСТУ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ЗВ'ЯЗКІВ «ЦЕНТРИ СИЛИ»

Інструмент підтримки населення, який допомагає пройти шлях повернення до мирного життя

Реалізуємо за підтримки Global initiative та Resilience Fund

ЦЕНТРИ СИЛИ: ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕІНТЕГРАЦІЯ

Війна торкнулася кожного. Люди пережили втрати, ізоляцію, вимушені переїзди, біль і розчарування.

Ветерани та ветеранки, їхні родини, молодь, внутрішньо переміщені особи та інші постраждалі від війни часто **залишаються без безпечних і доступних місць**, де можна відновити внутрішні сили й отримати підтримку.

Нестача таких просторів посилює ризики — люди залишаються наодинці зі своїм досвідом, що може призводити до погіршення психічного стану, залежностей або повторної вразливості.

Наше прагнення — сприяти створенню просторів відновлення та реінтеграції, які працюють із травмою, підтримують людину та зміцнюють громади.

ПРОСТОРИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РЕІНТЕГРАЦІЇ

Першим кроком у цьому напрямі стала **стратегічна сесія**, яка відбулася у серпні.

Фундація Л.І.І.Д. зібрала **18** представників державного та громадського секторів, бізнесу, психологів, архітекторів і митців, щоб спільно напрацювати бачення майбутніх просторів.

У результаті сесії:

- обговорили, які **потреби мають різні групи людей після війни**;
- визначили, **якими мають бути простори відновлення і що в них має відбуватися**;
- проговорили, **як такі простори можуть працювати в громадах і фінансуватися**;
- розробили реплікакабельну модель місць сили** та надіслали пропозиції ключовим стейкхолдерам;
- окреслили **наступні кроки для запуску пілотних просторів**.

Леся Клярівська

співзасновниця Фондації Л.І.І.Д.

«Після повернення з війни ветеранам і ветеранкам потрібні зрозумілі та доступні інструменти підтримки. Йдеться не лише про послуги, а про середовище, де можна поступово відновлюватися, отримувати допомогу й не залишатися наодинці зі своїм досвідом. Саме з таких рішень починається довге відновлення країни після війни»

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ 2025

СУДОВО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПРОЦЕДУРА

Модель терапевтичного правосуддя для роботи з ветеранами/-ками та можливими наслідками бойового досвіду

Реалізуємо в співпраці з Юридичною Сотнею Юридична сотня

СУДОВО-РЕАБІЛІТАЦІЙНА ПРОЦЕДУРА

Судово-реабілітаційна процедура пропонує альтернативний підхід: замість ув'язнення ветеран або ветеранка можуть бути спрямовані на лікування, психологічну допомогу та соціальну підтримку.

Подібні моделі вже довели свою ефективність за кордоном. Зокрема, у США показали зменшення рівня рецидивів і допомогли тисячам ветеранів успішно пройти шлях відновлення та повернення.

В Україні команда партнерів **розпочала роботу над законопроектом**, який має стати основою для впровадження судово-реабілітаційної процедури. Ця ініціатива є важливим кроком до людиноцентричного, справедливого та терапевтичного правосуддя, що враховує наслідки війни та потреби ветеранів.

РЕЗУЛЬТАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ 2025

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ФУНДАЦІЇ

Розвиток організаційних, управлінських і комунікаційних спроможностей Фондації Л.І.І.Д.

ІНСТИТУЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ФУНДАЦІЇ

У 2025 році команда Фондації Л.І.І.Д. зосередилася на тому, щоб вибудувати зрозумілу й стійку основу для подальшої роботи.

Ми розробили **стратегічний план розвитку на 2025–2028 роки**: визначили, навіщо існує Фондація, куди ми рухаємося і на чому ґрунтуються наші рішення.

Також сформували організаційну структуру, яка дозволяє рости й масштабувати діяльність.

Розробили дорожню карту розвитку на 1/3/5 років та розподілили ролі та відповідальності, запровадили регулярну рефлексію та планування.

9

стратегічних та
організаційних сесій

7

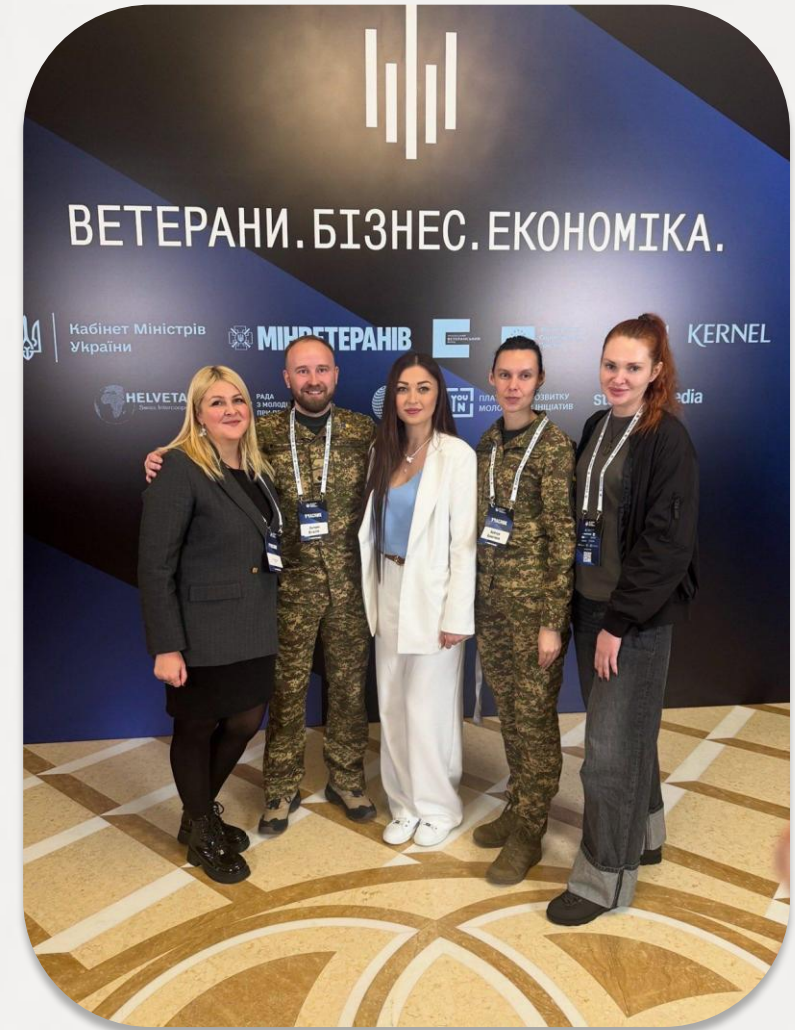
учасниць команди +
залучена
фасилітаторка

КОМУНІКАЦІЇ, ПАРТНЕРСТВА ТА РЕЗУЛЬТАТИ

Упродовж року Фундація Л.І.І.Д. працювала над тим, щоб бути **видимою, зрозумілою та впізнаваною для різних аудиторій** — партнерів, державних інституцій, експертної спільноти та громадянського суспільства.

Ми вибудували системний підхід до комунікацій і паралельно налагоджували робочі контакти з ключовими інституціями у сфері правосуддя та підтримки ветеранів.

Окремим фокусом роботи Фундації стала **адвокація травмочутливості** у воєнному та поствоєнному середовищі та розвиток судових механізмів, що поєднують відповідальність і реабілітацію.

КОМУНІКАЦІЇ, ПАРТНЕРСТВА ТА РЕЗУЛЬТАТИ

1 650 000+

осіб охопили
інформаційними кампаніями
та матеріалами

САЙТ

Офіційний сайт з'явився у
Фундації у 2025

9528+

склало охоплення у
соцмережах Фундації

СОЦМЕРЕЖІ

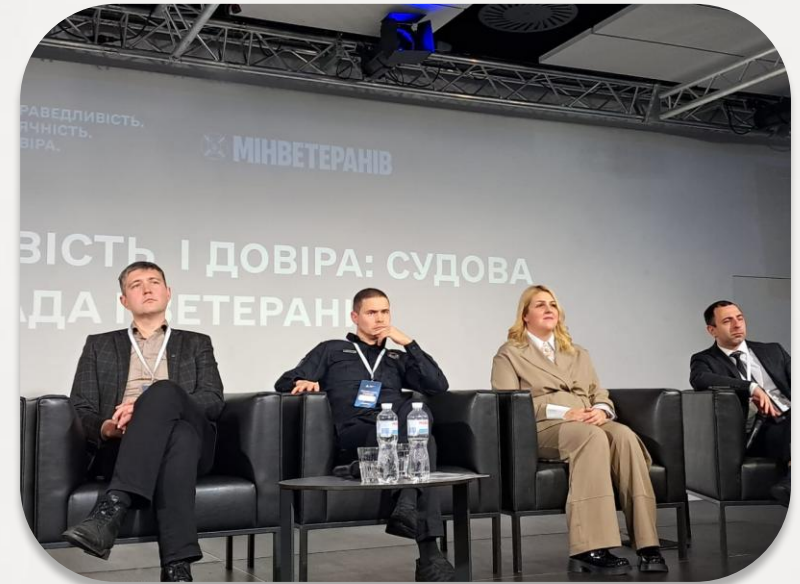
запустили Facebook,
Instagram, LinkedIn, щоб
додати голосу Фундації Л.І.І.Д

ПАРТНЕРСТВА ТА ІНСТИТУЦІЙНИЙ ІМПАКТ

Паралельно Фундація активно розвивала **професійний нетворкінг** — команда та експерти Фундації брали участь у зовнішніх подіях, зустрічах і професійних обговореннях разом із представниками державного та громадського секторів.

Ми налагодили **пряму комунікацію** з: Мінветеранів, Офісом Генерального прокурора, Центром пробації, МВС, СБУ.

Це допомогло обмінюватися досвідом, ділитися експертизою та **вибудовувати сталі робочі контакти** у сфері правосуддя й підтримки ветеранів.

ФІНАНСОВИЙ ПІДСУМОК РОКУ

Загальний обсяг надходжень – 4 323 224 грн

Розподіл витрат

Напря́м	Сума	%
Розвиток травмочутливого та терапевтичного правосуддя	1 120 128 грн	37%
Формування травмочутливого суспільства	414 517 грн	13,7%
Соціологічні дослідження потреб ветеранів	600 000 грн	19,8%
Інституційний розвиток та сталість Фондації	829 899 грн	29,5%
Разом витрачено	3 027 544 грн	100%

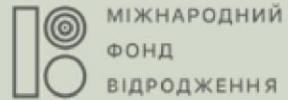
ФІНАНСОВИЙ ПІДСУМОК РОКУ

Протягом року Фундація спрямувала більшість ресурсів на програмну діяльність — розвиток моделей травмочутливого правосуддя та дослідження потреб ветеранів.

Частина коштів була інвестована в інституційну спроможність організації для забезпечення довгострокової сталості.

НАШІ ПАРТНЕРИ

МІЖНАРОДНИЙ
ФОНД
ВІДРОДЖЕННЯ

Юридична
СОТНЯ

Міністерство у справах
ветеранів України

the leavitt institute
for international development

VETERANKA

GLOBAL
INITIATIVE

RESILIENCE
FUND

ПРАЦЮЄМО НАД ТИМ, ЩОБ СИСТЕМА ПРАВОСУДДЯ ВРАХОВУВАЛА НАСЛІДКИ ВІЙНИ ТА СТАВАЛА ІНСТРУМЕНТОМ ВІДНОВЛЕННЯ!

Більше про нас

 [l.e.a.d.foundation](https://www.instagram.com/lead.foundation)

 [LEAD Foundation](https://www.facebook.com/LEAD.Foundation)

 [L.E.A.D. Foundation](https://www.linkedin.com/company/L.E.A.D.-Foundation)

Для зв'язку

+380 68 787 2454

info@leadfoundation.org.ua

